

Pöttinger Mergento prevýšil očakávania

Pásové zhrabovače sa na slovenskom trhu objavovali len sporadicky. Vzhľadom na pomerne vysokú cenu si hľadali miesto na dvoroch našich poľnohospodárov len veľmi ťažko. Zmenil to až krmovinársky špecialista Pöttinger so svojim pásovým strojom, vyvíjaným vo vlastnej réžii. Mergento už druhým rokom boduje cenou - je len približne o 20 % drahšie ako 4-rotorový stroj, a ponúka vyššiu flexibilitu.

Autor článku pozná 6 značiek pásových zhrabovačov. Na Slovensku sa v minulosti presadil v jednotkách kusov len jeden výrobca. V minulom a v tomto roku rozbehol ich predaj rakúsky Pöttinger a poľnohospodárov presviedča priaznivou cenou, ale predovšetkým kvalitou práce, flexibilitou a minimalizovaním strát. To sú atribúty, na ktoré veľmi rád náš farmár počúva. Až 12 predaných strojov Mergento za necelé dva roky predaja ukázalo, že Pöttinger prišiel na trh v správnom čase a s výborným produktom.

Len pozitíva. Taký majú dojem z „pásov“ v PD Inovec Trenčianske Stankovce, ktoré potvrdil aj predseda predstavenstva Ing. Stanislav Kobza. PD Inovec hospodári na rovinách popri Váhu a na svahoch Považského Inovca. V podhorí sa nachádzajú aj lúky, ktoré využívajú ako zdroj sena a senáže pre silnú živočíšnu výrobu.

Polovicu produkcie z 1 590 ha pôdy využíva živočíšna výroba. „*Pestujeme pšenicu, kukuricu, sóju a raž na senáž. Kukuricu využívame na CCM, na zrno sme ju tento rok do osevu nezaradili kvôli cene. Sústreďujeme sa na výrobu kvalitných krmovín a zvyšovanie produkcie mlieka,*“ hovorí Ing. Kobza.

Živočíšna výroba prešla v minulých rokoch modernizáciou. Komplexne prešli na hnojovicový systém s vyhŕňacími lopatami v kaliskových chodbách. V mliekovej úžitkovosti asi 320 dojníc patria medzi špičkové podniky na Slovensku s trendom neustáleho nárastu dojivosti. Istou mierou im v tom pomáha aj Mergento.

Stredisko Moreau Agri v Trenčianskej Turnej

V Trenčianskych Stankovciach pomaly dosluhovala krmovinárska technika, takže nastal čas jej obnovy. Vzhľadom na blízkosť servisného strediska a dlhodobú do-

brú spoluprácu so spoločnosťou Moreau Agri vybrali stroje značky Pöttinger. V tomto roku prvé hektáre skosila žacia kombinácia Novacat V 8400 a obracač HIT 8. 81. Nadviazali na výbornú prácu modelu Mergento 9220 VT z roku 2024.

„*Mergento v minulom roku riadkovalo hmotu z raže, senáže a sena z rádovo 1 000 hektárov, tento rok sme zberali už 130 ha raže a 80 ha lucerny,*“ hovorí Ing. Kobza.

1 200 ha bez strateného prsta

Mergento sme zastihli pri riadkovaní lu-

cernotrávnej miešanky v svahovitejšej časti chotára s odhadovaným sklonom 15°. Stroj si s hmotou poradil vynikajúco, prsty zberača obsluha traktora Ján Patka nastavila tak, že sa nedotýkali zeme. Aj preto, že strnisko malo výšku asi 10 cm.

Ak sme pri prstoch zberača, počas zberu 1 200 ha sa ani raz nestalo, že by sa stratil či zlomil prst. V prípade rotorových zhrabovačov by to bola skôr náhoda.

Nízke popoloviny

Pásové riadkovače sa najskôr presadzo-

vali u špičkových chovateľov dobytká. Tí si cenili to, že prsty zberača sa nedotýkajú zeme a do zberanej hmoty nevťahujú čiastočky zeminy. Pri doživosti 11 000 l a viac rozhoduje minimálny detail o poklese/ navýšení úžitkovosti. Faktor popolovín je v takomto prípade určite nižší.

Cení sa vyššia výkonnosť

„Na novinke si ceníme vyššiu výkonnosť aj v porovnaní so širším rotorovým zhrabovačom. Senážujeme s väčším pokojom bez obáv o výrazný pokles sušiny,“ hovorí o najpodstatnejšom benefite Mergenta Ing. Kobza.

Kým s rotorovým strojom pracujú rýchlosťou 6 km za hodinu, Mergneto plynulo zvláda aj 12 km.h⁻¹. Podľa obsluhy za ho-

dinu Mergento so záberom 9,2 m zhrnie hmotu z 10 ha, za deň aj z 80 ha. Limitujúcim prvkom výkonnosti linky sa stáva odvoz a rezačka.

Flexibilné Mergeno

Ťahaný model má aj ďalšiu výhodu vďaka pásom – flexibilitu.

- Ukladanie krmiva: Stredová tvorba riadku: Obe pásové jednotky dopravujú hmotu dovnútra a sú vo vzdialenosti, ktorú vopred definujete. Šírka riadku sa môže meniť od 0,80 do 2,00 m.
- Stranová tvorba riadku vľavo alebo vpravo: Vzdialenosť medzi dvoma dopravníkovými jednotkami je znížená na minimum. Ak sa dva pásy otáčajú rovnakým smerom, je plodina ukladaná po celom

pracovnom zábere buď vľavo, alebo vpravo.

- Dva jednotlivé riadky: Oba pásy dopravujú hmotu rovnakým smerom, ale dve dopravníkové jednotky sú vo vzdialenosti, ktorú obsluha určí, takže každá jednotka ukladá samostatný riadok. Pomocou tejto stratégie môžete napríklad súčasne otočiť dva riadky slamy.
- Doprava zvnútra von: Dva pásy sa otáčajú smerom von a každý odkladá stranový riadok. Vzdialenosť medzi dvoma dopravníkovými jednotkami je buď zmenšená na minimum, aby bolo možné zhrabovať v celom zábere, alebo maximalizovaná, napríklad aby stredový pokos kosenia zostal nedotknutý.

- Funkcia zberu: Pásky je možné krátkodobou vypnúť. Mergento je v tomto prípade ako „zberací voz“. Úrodu je možné z nevyhovujúcich miest odviezť preč. Ušetrí sa prejazd rezačky do klinu a využíva sa jej výkonový potenciál.

Nastavenia sa vykonávajú jednoducho stlačením príslušných ikon na monitore.

Know-how žacej lišty

Pri konštrukcii ramien vychádzal Pöttinger zo skúseností z konštrukcie žacích kombinácií. Masívna rúra slúži ako nosník, a nachádzajú sa tu aj dva hydraulické valce. Jeden zdvíha nosník na úvratí a slúži na sklápanie, druhý odľahčuje.

Na kyvný čap sa pripája vzpera, ktorá nesie samotnú pásovú jednotku. Aj tu sa nachádza hydraulický valec, ktorý zabezpečuje posun pásov. Vahadlo umožňuje výkyv o 30° hore a 13° dole. Pöttinger tu používa ďalšie hydraulické valce. Jeden stabilizuje rameno pri zdvíhaní, druhý zabezpečí, aby sa pickup pri zdvíhaní ramena pridržiaval o ďalších 11,5°.

Riadený zberač

Hlavné zberové časti tvoria pickup, podávací valec a pás. Hydraulicky poháňaný pickup má šesť radov prstov a vodiacu dráhu. Na rozdiel od neriadeného zberača je poloha prsta voči smeru priečného dopravného pásu vždy kolmá a na konci nehrozí „zatiehnutie“ krmiva do oblúkov bubna zberača. Riadenie vodiacími dráhami zaručuje maximálnu dopravnú kapacitu a čistotu aj pri vysokých pracovných rýchlostiach, a to s otáčkami asi o 30 % menšími ako v prípade neriadeného.

Súčasťou zberača je vkladací valec, ktorý zamedzuje vyhadzovaniu krmoviny dopredu. Priamo za valcom sa nachádza usmerňovač, ktorý natlačí krmovinu na zberač a vytvára tak kanál, ktorý podporuje tok krmoviny. Jednotka je výškovo nastaviteľná a odpružená hore a dole, čo zaisťuje hladký chod.

Ing. Stanislav Kobza (vľavo), predseda predstavenstva a Ján Patka, obsluha stroja.

Monitor pre ovládanie stroja Mergento.

Výška oporných valcov s priemerom 22 cm reguluje výšku zberu od 0 až 11 cm. Nastavuje sa pomocou kluky.

Hydraulický pohon zberacieho ústrojenstva

Celý zberač - pickup každej pásovej jednotky je poháňaný hydromotorom. Je ľahko prístupný na vonkajšom konci každého zberača. Otáčky zberača možno ľahko prispôbiť rýchlosti jazdy a prevádzkovým podmienkam pomocou otáčok vývodového hriadeľa.

Aj prsty hrajú úlohu v kvalite zberu

Prsty sú tvarované tak, aby pozberali aj krátku hmotu. Prsty sú usporiadané až k vonkajšiemu okraju zberača. Tým je zaisťovaný čistý zber krmovín po celej ploche, najmä pri ukladaní bočného riadku – keď obe pásové jednotky pracujú priamo vedľa seba.

Mierne dopredu zalomené prsty aktívne zdvíhajú krmoviny zo zeme, podobne ako

Tvorba riadku na pravej strane. Mergento umožňuje aj zber, keď sú pásky vypnuté. Takto dokážete preniesť obmedzené množstvo hmoty, napríklad z klinovitej časti pozemku, na iný riadok.

V svahovitých podmienkach pri zbere lucernotrávnej miešanky traktor spotreboval na hektár 3 l nafty. Hodinová výkonnosť je asi 10 ha.

Zberač každej pásovej jednotky je rozdelený na dve časti. Unášače prstov oboch polovic zberača sú ovládané vodiacími dráhami. Obe dráhy sú namontované uprostred zberača. Pásky sa napínajú a pomerne jednoducho vymieňajú.

Rám stroja je aj zásobníkom pre 160 l hydraulického oleja. Tam sa olej aj bezproblémovo chladí.

vidly. To zaručuje spoľahlivý a bezstratový zber aj pri zbere krátkej krmoviny.

Dôležité pre ďalšiu úrodu – prsty sa správajú k mačine šetrne a nedochádza k vymršťovaniu nečistôt a ani ku zbytočnému opotrebovaniu prstov.

Pás s automatikou

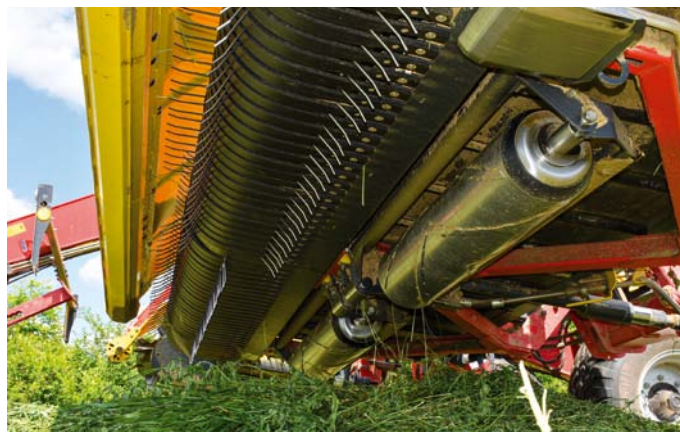
Krmovina za zberačom padá po celej šírke pásu. Priechy dopravníkový pás je

Vývodový hriadeľ poháňa hydrogenerátor, na prevádzku sú potrebné tri hydraulické okruhy. Pripája sa do spodných ramien závesu, čo zabezpečuje veľké uhly riadenia. Nastavenie odľahčovania pravej a ľavej zberovej jednotky označuje šípka.

Riadenie vodiacími dráhami zaručuje maximálnu dopravnú kapacitu a čistotu aj pri vysokých pracovných rýchlostiach, a to s otáčkami asi o 30 % menšími ako v prípade zberača s neriadenou dráhou. Súčasťou zberača je podávací valec, ktorý zamedzuje vyhadzovaniu krmoviny dopredu.

Dva oporné valce každej pásovej jednotky sú umiestnené veľmi blízko k miestu, kde zabierajú prsty zberača a vedú ich po akomkoľvek nerovnom teréne. Snímajú pôdu takmer v celom pracovnom zábere. To zaisťuje hladký chod aj na nerovných a mäkkých pôdach. Na snímke ich nastavenie pracovnej výšky.

umiestnený o 120 mm nižšie ako vodiace prúty zberača. Samotný pás skonštruovali a navrhli pre čo najdlhšiu životnosť. Gumové pásy sú vystužené látkou. Priečniky na povrchu pásu sú pre trvalé spojenie navulkanizované. Na vnútornej strane sú tiež navulkanizované dve pozdĺžne výstupy. Tie prebiehajú vo vodiacich drážkach vratných valčekov a eliminujú bočné sklznutie pásu.

Výmena a údržba pásu

Pásy široké 90 cm sú spojené priskrutkovanou lištou, pomocou ktorej možno pásy aj rozdeliť. Spoľahlivé skrutkové spojenie po celej šírke pásu zaručuje na jednej strane dlhú životnosť a zároveň umožňuje rýchlu demontáž každého pásu a ľahkú údržbu a čistenie.

Napínanie prebieha bez použitia náradia. Pásy sa napínajú rýchlo a bez náradia zmeneným otáčaním dierovaného kotúča, a to na dostupnom mieste.

Na úvrati má pás automatiku, ktorá po zdvihnutí (nastaviteľné) automaticky vypína a opäť zapína pohon. To by malo zabezpečiť presné ukončenie riadkov. Šetrí to aj čas, pretože pás nemusí najskôr bežať naprázdno.

Priečne dopravné pásy sú poháňané vlastným hydraulickým okruhom stroja. Rýchlosť pásu je možné podľa podmienok zberu ľahko nastaviť pomocou ventilu.

Čistý a bezstratový zber má dva aspekty

Pásové zhrabovače sa vyznačujú čistým zberom s minimálnou stratovosťou výživársky cenných drobných lístkov vďaka spôsobu zberu. To zabezpečuje pickup a doprava hmoty pásmi, ale aj vynikajúce kopírovanie terénu po celej šírke.

Kopírovanie nerovností zabezpečujú dva oporné valčeky každej pásovej jednotky. Umiestnené sú veľmi blízko k miestu, kde zaberajú prsty zberača. Snímajú pôdu takmer v celom pracovnom zábere. To zaisťuje hladký chod aj na nerovných a mäkkých pôdach.

Pre poľnohospodárov v horských oblastiach ponúka Pöttinger aj čelnú verziu Mergento F 4010 Alpín so šírkou záberu zberača 3,08 m.

Riadkovacia plachta na pravej strane stroja pomáha vytvárať dokonale tvarovaný stranový riadok. Šírku riadku je možné pohodlne hydraulicky nastaviť zo sedadla traktora až do 1,40 m. Keď sa plachta nepoužíva, môžete ju jednoducho zložiť.

Základné údaje Pöttinger Mergento 9220 VT

Pracovný záber pri stredovom riadku	8,0 – 9,2 m
Šírka riadku	0,8 – 2,0 m
Šírka zberu pri tvorbe stranového riadku	7,4 m
Šírka riadku pri stranovom zbere	0,4 – 1,4 m
Počet zberačov (pickup)	2
Šírka zberača	3,7 m
Hĺbka pásu	90 cm
Transportná výška	3,95 m
Transportná šírka/dĺžka	2,99/5,6 m
Hmotnosť	4 750 kg
Príkon	od 66 kW/90 k
Pneumatiky	500/45 R22.5

V porovnaní s klznými plazmi majú odvalujúce sa valčeky podstatne nižšie opotrebenie. Na vonkajšej strane oboch pásových jednotiek sú umiestnené pomocné plazy. Tie sú umiestnené o niečo vyššie ako oporné valčeky. Do kontaktu so zemou sa dostávajú len výnimočne a zabráňujú znečisteniu krmovín alebo poškodeniu zberača na okrajoch.

Záver: Pöttinger Mergento splnil očakávania užívateľov pod Považským Inovcom – podstatne zvýšil výkonnosť a zlepšil kvalitu zberu. Vysoká výkonnosť v spojení s čistotou zberu a flexibilita oproti porovnateľnému rotorovému zhrabovaču je to, čo osloví každého poľnohospodára.

■ **Marián Kukučka**
Moderná mechanizácia
v poľnohospodárstve®